

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-09005/2016-ERU

V Praze dne 5. prosince 2016

Č. j. 09005-8/2016-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-09005/2016-ERU a zahájeném Energetickým regulačním úřadem (dále jen „Úřad“) dne 7. září 2016 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s účastníkem řízení, kterým je podnikající společnost **HALKO stavební společnost, s.r.o.**, se sídlem Václavské náměstí 28, 280 02 Nová Ves I, IČO: 430 90 150, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost HALKO stavební společnost, s.r.o., se sídlem Václavské náměstí 28, 280 02 Nová Ves I, IČO: 430 90 150 (dále též „účastník řízení“), se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 30. března 2016 v obci Stará Hasina v příkopu vedle odbočky na Starou Hasinu v ochranném pásmu plynárenského zařízení strojním mechanismem (bagrem) zemní práce související se stavbou „Úprava příkopů a oprava čela propustku – Stará - Hasina“ (dále jen „stavba“), při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 63 (dále jen „plynárenské zařízení“), a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, **dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 50 000 Kč** (slovy: padesát tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 32516.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet

Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 32516.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 13. června 2016 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození plynárenského zařízení, k němuž došlo dne 30. března 2016 v obci Stará Hasina kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. V průběhu kontroly shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 správního řádu, na základě kterých vyhotovil dne 26. července 2016 Protokol o kontrole č. ██████████, č.j. 06418-9/2016-ERU (dále jen „protokol o kontrole“). Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole o kontrole neuplatnil účastník řízení žádné námítky.

II. Kontrolní zjištění

Z Protokolu o kontrole č. ██████████ ze dne 26. července 2016, č.j. 06418-9/2016-ERU, vyplynulo, že účastník řízení prováděl dne 30. března 2016 v obci Stará Hasina v příkopu vedle odbočky na Starou Hasinu zemní práce v souvislosti se stavbou, při kterých došlo prostřednictvím strojního mechanismu k poškození plynárenského zařízení.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenských sítí, který zajistil jeho následnou opravu a posoudil činnost účastníka řízení jako cizí zásah v ochranném pásmu plynárenského zařízení podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. hlášení v ██████████ ze dne 30. března 2016 a Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. ██████████ ze dne 11. dubna 2016 k doprovodnému úniku plynu do ovzduší v množství 293 m³ za dobu jeho trvání v délce 61 minut. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k přerušení dodávky zemního plynu 13 konečným zákazníkům.

III. Průběh správního řízení

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 06418/2016-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto dne 5. září 2016 vydal v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz č.j. 09005-3/2015-ERU, kterým byla účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona uložena pokuta ve výši 101 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Příkaz byl účastníkovi řízení doručen dne 7. září 2016.

Dne 15. září 2016 byl Úřadu doručen přípis účastníka řízení ze dne 14. září 2016 označený jako „Věc: podání odporu“. Podáním odporu byl příkaz dle ust. § 150 odst. 3 správního řádu zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

Účastník řízení v odporu uvedl, že nesouhlasí se stanovenou výší pokuty uložené příkazem č. j. 09005-3/2015-ERU. Dále účastník řízení uvádí, že si je plně vědom svého pochybení a provede veškerá nápravná opatření, aby se prostřednictvím svých zaměstnanců podobných správních deliktů nedopustil. Závěrem účastník řízení uvádí, že vzhledem k výše uvedeným skutečnostem a dosavadní praxi Úřadu v udělování pokut pokutu uloženou příkazem č. j. 09005-3/2015-ERU považuje za vysokou. Účastník řízení proto žádá Úřad o zvážení možného snížení uložené pokuty s přihlédnutím k rozsahu a charakteru prováděných zemních prací souvisejících se stavbou s fakturovanou částkou [REDAKCE] bez DPH, včasnému zajištění opravy plynárenského zařízení a uhrazení veškerých nákladů ve výši [REDAKCE] Kč s tím spojených provozovateli distribuční soustavy účastníkem řízení a ke skutečnosti, že se jedná o první porušení právního předpisu v působnosti Úřadu účastníkem řízení.

Dne 21. září 2016 odeslal správní orgán účastníku řízení Vyrozumění o možnosti vyjádřit se a doložit majetkové poměry, č. j. 09005-6/2016-ERU, ve kterém informoval účastníka řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci. Zároveň bylo účastníkovi řízení sděleno, co je považováno za podklady rozhodnutí, a byla mu dána možnost doložit správnímu orgánu doklady svědčící o jeho aktuálních majetkových poměrech, a to vše do deseti kalendářních dnů od doručení. Vyrozumění bylo účastníku řízení doručeno dne 21. září 2016. Účastník řízení využil svého práva a k věci se vyjádřil a doložil své aktuální majetkové poměry.

Dne 30. září 2016 účastník řízení zaslal kopii rozvahy, výkazu zisku a ztrát za minulé účetní období rok 2015, kopii výkazu zisku a ztrát za první pololetí roku 2016. Účastník řízení uvádí, že hospodářský výsledek roku 2015 byl ovlivněn prodejem samostatné provozovny – sportovního areálu. Závěrem účastník řízení žádá Úřad o přihlédnutí k hospodářskému výsledku aktuálního účetního období.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-09005/2016-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

IV. Popis skutkového stavu

Z protokolu o kontrole bylo zjištěno, že zemní práce související se stavbou v obci Stará Hasina v příkopu vedle odbočky na Starou Hasinu prováděl účastník řízení v postavení zhotovitele stavby na základě Objednávky ze dne 25. března 2016. Objednatelem stavby bylo Město Rožďalovice (dále jen „objednatel“).

Dne 30. března 2016 přijal územní správce plynárenských sítí společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o. hlášení o zásahu v ochranném pásmu plynárenského zařízení provozovaného společností RWE GasNet, s.r.o., v obci ke kterému došlo v obci Stará Hasina v příkopu vedle odbočky na Starou Hasinu v důsledku provádění zemních prací souvisejících se stavbou. Kontrolou bylo zjištěno poškození plynárenského zařízení.

Dne 30. března 2016 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Stará Hasina v příkopu vedle odbočky na Starou Hasinu v souvislosti s prováděním prací k poškození plynárenského zařízení účastníkem řízení, jak dokládá záznam Poškození plynárenského zařízení třetí stranou - žádost o uvedení plynárenského zařízení do původního stavu ze dne 30. března 2016, které stvrdil svým podpisem stavbyvedoucí účastníka řízení a ve kterém je uvedeno, že k poškození plynárenského zařízení došlo bagrem při opravě – výměně propustku s poznámkou účastníka řízení, že se jednalo o čištění příkopu podél komunikace s opravou (úpravou) čela propustku.

Stavbyvedoucí účastníka řízení, pan [REDAKCE] (dále jen „stavbyvedoucí účastníka řízení“) Policii České republiky, Krajskému ředitelství policie Středočeského kraje, územnímu odboru Nymburk, obvodnímu oddělení Křinec (dále jen „Policie České republiky“) do úředního záznamu o podaném vysvětlení č. j. [REDAKCE] ze dne 25. května 2016 uvedl, že společnost HALKO stavební společnost, s.r.o., provádí zhruba od poloviny ledna 2016 stavební práce v obci Rožďalovice pro Město Rožďalovice. Dále stavbyvedoucí účastníka řízení uvedl, že se dne 30. března 2016 za účelem dojednání způsobu provedení objednaných zemních prací souvisejících se stavbou sešel se starostou města Rožďalovice. K neověření polohy plynárenského zařízení v terénu stavbyvedoucí účastníka řízení jako důvod uvedl, že vzhledem k tomu, že se jednalo o terénní úpravy v hloubce 25 cm a opravu mostní zídky, nepředpokládal uložení plynárenského zařízení v tak malé hloubce. V místě provádění zemních prací nebyla žádná značka ani označení plynárenského zařízení.

Účastník řízení, v podání nazvaném „Předložení vyjádření k zahájené kontrole, č. j. 06418-1/2016-ERU ze dne 13.6.2016“ uvedl, že objednávkou ze dne 25. března 2016 byl starostou města Rožďalovice požádán o úpravu příkopů a opravu čela propustku v obci Stará Hasina. Vedením zemních prací souvisejících se stavbou byl pověřen stavbyvedoucí účastníka řízení. Účastník řízení k vlastnímu poškození plynárenského uvedl, že k němu došlo dne 30. března 2016 lžící bagru, který obsluhoval zaměstnanec účastníka řízení, pan [REDAKCE]. Dále účastník řízení jako důvod neověření polohy plynárenského zařízení uvedl urgentnost objednávky, nesprávně vyhodnocené riziko o možnosti existence plynárenského zařízení a chybný předpoklad vycházející z plánovaného minimálního rozsahu zemních prací.

Účastník řízení v průběhu kontroly doložil Vyrozumění Policie České republiky, č. j. [REDAKCE] ze dne 14. července 2016, kterým byl vyrozuměn o provedeném prošetření věci poškození plynárenského zařízení Policií České republiky, kdy bylo zjištěno, že se nejednalo o trestný čin ani o přestupek, a věc byla dne 14. července 2016 uložena ad acta bez dalšího opatření.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. hlášení v [REDAKCE] ze dne 30. března 2016 a Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 11. dubna 2016 k doprovodnému úniku plynu do ovzduší v množství 293 m³ za dobu jeho trvání v délce 61 minut a k přerušení dodávky zemního plynu došlo 13 konečným zákazníkům.

Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení byly uhrazeny, což účastník řízení doložil výpisem z účtu ze dne 23. června 2016.

Správní orgán obdržel podnět k projednání správního deliktu.

V. Právní hodnocení

Správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8, 9, 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Toto ustanovení představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti provozu plynárenského zařízení a provádění veškerých činností tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení a trestat tak lze pachatele, který svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl dne 11. května 2016 v obci Železnice, ulice Za Hřištěm v ochranném pásmu plynárenského zařízení zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení. Ani účastník řízení tuto skutečnost nezpochybňoval.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce, 1 m na obě strany od půdorysu, u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek umístěných mimo zastavěné území obce 2 m na obě strany u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu. Tato skutečnost musí být známa každé osobě, když znalost právních předpisů se obecně předpokládá.

V rámci správního řízení správní orgán zjistil, že i přestože nebylo povinností účastníka řízení potřebné požádat správce plynárenského zařízení o vyjádření k existenci plynárenského zařízení a tedy ani o provedení vytyčení polohy plynárenského zařízení v ochranném pásmu plynárenského zařízení, vzhledem k tomu, že účastník řízení prováděl zemní práce v zastavěném území, měl si být vědom alespoň možné existence plynárenského zařízení v zájmovém území stavby a požádat správce plynárenského zařízení o stanovisko k existenci plynárenských zařízení v zájmovém území a o jejich vytyčení. Pokud by účastník řízení měl k dispozici stanovisko správce plynárenského zařízení a řádně provedené vytyčení plynárenského zařízení v terénu, byla by mu známa přesná poloha plynárenského zařízení. Zemní práce související se stavbou v ochranném pásmu plynárenského zařízení nebyly prováděny tak, aby v jejich důsledku nedošlo k poškození plynárenského zařízení. Vzhledem k tomu, že došlo k poškození plynárenského zařízení, je z těchto okolností zřejmé, že účastník řízení nepostupoval s maximální opatrností.

Z uvedeného tak vyplývá, že účastník řízení nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možné po něm požadovat, aby porušení právní povinnosti spočívající v zákazu poškození plynárenského zařízení činností prováděnou v ochranném pásmu zabránil, když prováděl zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení strojně.

K námitce, kterou účastník řízení v průběhu správního řízení uplatnil, správní orgán uvádí, že s ohledem na všechny okolnosti případu, spolupráci účastníka řízení, charakter podnikání účastníka řízení, který je spíše malým závodem a doložení majetkových poměrů účastníka řízení, je uložení podstatně nižší pokuty odůvodněné, a správní orgán tak přistoupil ke snížení pokuty, která sice představuje sankci vyšší, než ukládal za tato porušení zákona v minulosti, stále však se jedná o sankci, která ani řádově nedosahuje hranice 1 % maximální zákonné výše.

Správní orgán má tak na základě výše uvedeného za prokázané, že účastník řízení svým postupem porušil zákaz poškození plynárenského zařízení stavební činností v ochranném pásmu či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona a jeho jednáním byly naplněny formální znaky správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení, způsobil únik zemního plynu a přerušil dodávku zemního plynu 13 odběratelům. V jednání účastníka lze tudíž shledat společenskou nebezpečnost (škodlivost) spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenských zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Jednání účastníka řízení tedy naplnilo rovněž znaky materiální stránky správního deliktu, přestože následkem správního deliktu bylo pouze místní ohrožení spolehlivosti provozu plynárenské soustavy.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by zemní práce byly prováděny ručně a s maximální opatrností s využitím dostupných technických opatření pro zabránění

poškození v souladu s podmínkami stanovenými podle ust. § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona. Z podkladů shromážděných v řízení nicméně existence takových okolností nevyplývá.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. k) energetického zákona a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty.

VI. Uložení pokuty

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Při stanovení výše pokuty postupoval správní orgán v souladu s ust. § 91d odst. 2 energetického zákona.

Při stanovení výše uložené pokuty hodnotil správní orgán provádění prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení prostřednictvím strojního mechanismu jako přitěžující okolnost.

V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k přerušení dodávky plynu 13 konečným zákazníkům, což hodnotí správní orgán jako přitěžující okolnost.

Z pohledu zájmu společnosti na bezpečném provozu plynárenských zařízení je třeba konstatovat, že následky (typ poškozeného plynárenského zařízení, množství uniklého zemního plynu) správního deliktu byly v tomto konkrétním případě nízké a závažnost spáchaného deliktu lze z tohoto pohledu hodnotit také jako relativně nízkou.

Při stanovení výše uložené pokuty hodnotil správní orgán bezprostřední snahu účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení a úhradu způsobené škody provozovateli distribuční soustavy jako polehčující okolnost.

Správní orgán při ukládání pokuty jako výrazně polehčující okolnost zohlednil, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, a porušil tak právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Účastník řízení využil svého práva a doložil své aktuální majetkové poměry na základě Vyrozumění o možnosti vyjádřit se a doložit majetkové poměry ze dne 21. září 2016, č. j. 09005-6/2015-ERU ze strany Úřadu. Skutečnost, že hospodářský výsledek roku 2015 byl ovlivněn prodejem samostatné provozovny – sportovního areálu, tudíž v aktuálním účetní období hospodářský výsledek vykazuje mírný pokles oproti hospodářskému výsledku v roce 2015 hodnotí správní orgán jako okolnost mírně polehčující.

K výši stanovené sankce správní orgán uvádí, že si je vědom toho, že v daném případě uložil účastníkovi řízení sankci vyšší, než odpovídá dosavadní rozhodovací praxi Úřadu ve skutkově obdobných případech. Ukládání pokut za správní delikty se děje ve sféře volného správního uvážení (diskrečního práva správního orgánu), tedy zákonem dovolené volnosti správního orgánu rozhodnout ve vymezených hranicích, resp. volit některé z více možných řešení, které zákon dovoluje. I pro správní trestání však platí, že správní orgány by měly ve svých postupech a rozhodování zachovávat určitou míru stálosti (kontinuity). Měla by se tak vytvářet předvídatelná ustálená rozhodovací praxe, která by měla být měněna jen v odůvodněných případech a z legitimních důvodů. Konstantní správní praxi lze v materiálním smyslu chápat jako součást příslušné interpretované právní normy. Správní orgán je vázán vlastní správní praxí, pokud se taková praxe vytvořila, což vyplývá ze zásady zákazu libovůle a neodůvodněně nerovného zacházení. Od vytvořené správní praxe se lze odchýlit, avšak zásadně jen do budoucna a z racionálních důvodů. Správní orgán upozorňuje, že účelem sankce ve správním řízení je v zákonem vymezených případech chránit před poškozováním konkrétní zájmy společnosti, poškozování těchto zájmů postihovat, jakož i bránit pachatelům v páchání nežádoucí činnosti. Účelem sankce je dále působit výchovně nejen přímo na pachatele protiprávní činnosti ale také na ostatní členy společnosti tak, aby docházelo k minimalizaci počtu případů závadného chování a zejména byla potlačována četnost jeho opakování.

Pokuta tedy musí mít jednak výchovný charakter a jednak represivní účinek. Nutnou podmínkou pro naplnění těchto požadavků je, aby uložená sankce byla dostatečně účinná. Jestliže je ve správním řízení ukládána sankce v podobě pokuty, musí být citelným zásahem do majetkové sféry pachatele. Pouze v takovém případě, kdy uložená pokuta způsobí pachateli nezanedbatelnou majetkovou újmu, může uložení této sankce vést k dosažení účelu trestu z hlediska individuální i generální prevence a uložená pokuta neztrácí cokoli ze své účinnosti. Doposud Úřad ve svých rozhodnutích ukládal pokuty na samotné spodní hranici zákonem stanovené sazby, a to i v případě závažných porušení zákona. Správní rozhodování Úřadu tak do značné míry nekorelovalo s represivní a preventivní funkcí správní trestání, což se mimo jiné projevuje v opakovaném meziročním nárůstu počtu případů porušení příslušného ustanovení zákona. Ukládané sankce tak zcela zřejmě neplní svůj účel, kterým je prevence deliktivního jednání. Pokuty ukládané v dosavadní výši tak neumožňují, aby byl odpovídajícím způsobem chráněn zájem společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu energetických zařízení s minimalizací dopadů do života a zdraví osob, majetku či zájmu na ochraně životního prostředí. Je potřeba předestřít, že energetická zařízení přitom plní důležitou celospolečenskou úlohu a je v zájmu společnosti, aby byl počet zásahů, které jsou způsobily jejich bezpečný a spolehlivý provoz negativně ovlivnit, trvale snižován.

Správní orgán proto považuje za nezbytné za účelem zajištění účinné ochrany zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu energetických zařízení přistoupit v mezích stanovených právním předpisem ke zvýšení úrovně ukládaných pokut. Tuto změnu správní praxe považuje správní orgán za racionální a nikoliv svévolnou, neboť je vyvolána vnějšími okolnostmi. Jen uvedený postup správnímu orgánu umožní účinné prosazování ochrany zákonem chráněných hodnot v mezích svěřených kompetencí. Za těchto okolností, kdy jsou pokuty ukládané v dosavadní výši evidentně neúčinné, nelze uložení vyšší pokuty oproti předchozí praxi, a to i v podobných případech, samo o sobě považovat za protiprávní postup, resp. postup, který by byl v rozporu se zásadou ukládání trestů jen na základě zákona. Jak konstatoval v minulosti i Ústavní soud, změna právního výkladu je možná například z objektivních společenských podmínek dotýkajících se daných skutkových situací.

O takovou situaci se nyní jedná. Zároveň správní orgán výše vyložil a transparentně změnu aplikace odůvodnil, když změna jeho rozhodovací praxe se opírá o akceptovatelné racionální a objektivní důvody.

Ačkoliv správní orgán uložil účastníku řízení sankci vyšší, než ukládal za tato porušení zákona v minulosti, stále se jedná o sankci, která ani řádově nedosahuje hranice 1 % maximální zákonné výše. Účastníku řízení tak byla uložena pokuta stále u spodní hranice zákonného rozpětí pokuty. Stanovená výši pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující, a uložená sankce může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výtěžku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k předsedkyni Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

-Otisk úředního razítka-

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
odbor správních řízení